

Pranciškoniai tiesia tiltą tarp bažnyčios ir visuomenės

Ramunė VIŠOCKYTĖ

Klaipėdos apskrities viršininė Virginija Lukošienė bei Klaipėdos visuomenės sveikatos centro gydytoja Dalia Jurgaitienė susitiko su Kretingos pranciškonų vienuolyno vienuoliais aptarti narkomanų reabilitacijos centro steigimo galimybę Pakutuvėnuose (Plungės rajonas), uostamiestyje laidojo daugelio narkomanų "tėvą", pirmą kartą naiviems jaunuoliams įbrukusį narkotikų. Tuo pat metu prie Kretingos pranciškonų vienuolyno sukinėjosi išsekęs vaikinai, norintys patekti į Pakutuvėnus, kur glaudžiasi vienuolių globojami ir bandantys pabėgti nuo narkotikų jauni žmonės. Deja, šį kartą vaikinui vienuoliai dar negalėjo padėti, nes Pakutuvėnuose nebuvo laisvų vietų.

(Nukelta į 3 p.)



Brolis Kostas rodo narkomanų "miegamąjį"

Pranciškoniai tiesia tiltą tarp bažnyčios ir visuomenės

VIENUOLIAI PAKUTUVĖNUOSE SIŪLO KURTI NARKOMANŲ REABILITACIJOS CENTRĄ

(Atkelta iš 1 p.)

"Pakuta" reiškia atgailą

Vos įveikus pavasarinį ledukų apstraukusį vieškelį, prieš akis atsiveria platus laukas, o jame vienu vienuelė stūkso Pakutuvėnų bažnytelė (šiuo metu restauruojama). Kažkada čia būta kaimo, kurio gyventojas ištrėmė, sodą paslygino su žeme. Net kaimo pavadinimas simboliškas: žemaitiškas žodis "pakuta" reiškia atgailą. Dabar šioje vietoje pranciškonų jaunimo tarnybai keliams dešimtmečiams išnuomota 50 hektarų. Būtent čia ir būtų idealiai vieta steigti narkomanų reabilitacijos centrą. Iki artimiausios gyvenvietės Aleksandravo net šeši kilometrai. Todėl čia į gyvenimą besikabinančius narkomanai netrukdytų į juos su baimė ir nepatikėjimu žiūrintiems žmonėms. O kilus norui gauti narkotikų, vargu ar norėtųsi pėsčiam kulnioti šešis kilometrus iki autobuso stotelės...

Ir dabar Pakutuvėnuose glaudžiai septyni narkomanai iš Klaipėdos. Žmonės kartkartėmis teikia. Su kiekvienu priimamu sutarima, jog gyvenant Pakutuvėnuose nebūs vartojami narkotikai ir alkoholis. Bent kartą nusizengus šiais taisyklėmis, tenka atsiveiktini su visais likimo draugais. Brolis Kostas pasakojo, jog kartą vienas jų globotinis kišenėje rado kelis litus, su vaikišciojo tą tolimą kelia iki kaimo ir nusipirko alaus. "Tą patį vakarą skambina man į vienuolyną ir prašo atvažiuoti. Vaikinas patis išsigando, ką padaręs, jautė begalinę kaltę, noro greičiau papasakoti... Nustojusius vartoti narkotikus žmones negalima gerti ir alkoholio, nes jis - pirmasis žingsnis, vėl vedantis prie narkotikų" - sakė brolis Kostas. Vienuoliai pranciškoniai jau seniai brandina idėję Pakutuvėnuose įsteigti narkomanų bei kitų panašaus likimo žmonių reabilitacijos centrą.

Glaudėsi kapinių kopyltėlyje

Kretingoje atkūrus pranciškonų vienuolyną, broliai vienuoliai neapsiribojo vien parapijinį darbą (krikščynės, santuokos sakramentų suteikimas, laidotuvės, šv. mi-

miestelio gyventojai. O ir vien maldos nepadėdavo bent laikinai atsikratyti priklausomybės nuo narkotikų. Išėdavo į gatvę, surasdavo ir kur narkotikų įsigyti, ir ką pavogti. Todėl vienuoliai nusprendė narkomanus apgyvendinti Plungės rajone, Pakutuvėnuose. Narkomanų prieglobstis iš pradžių buvo duota sunaikintoms kaimo kapinėms kopyltelė. Nesididomose patalpose jie būdavo ir žiemą. Naktį miegėdavo apsikabinę lauzė įkaitintą akmenį. Nors ir nebuvo normalių gyvenimo sąlygų, ne vienas čia išstėdavo po kelerius mėnesių. Ilgiausiai Pakutuvėnuose narkomanas gyveno penkerius metus. Pas juos atvažiuodavo ir po kelerius dienų kartų gyvendavo brolis Gediminas, kurį vis dažniau pavaduoja brolis Kostas. Per kelnerius metus Kaliningrado narkomanus pakaitė lietuviai. Pagalbos prašyti atvyksta ne tik patys narkomanai, bet ir jų tėvai iš Vilniaus, Klaipėdos ir kitur. Gaila, bet visų norinčiųjų priimti į



Siame "kambaryje" narkomanai patys gamina valgių

Pakutuvėnus neįmanoma, nes nėra vietų.

"Vieni nieko nepadarysime"

Narkomanai iš kapiūnų kopyltelės jau persikėlė į nešildomą ir be jokių civilizacijos patogumų nameliuką, vadinamą "konteineriu". Mazoje patalpeje patys ruošia maistą, iš lentų sukaltame prieargelyje augina gaidį, sildosi prie laužo. Naktį susiriečia į kamuoliukus ir miega dviaukštės lovose. "Miegamajame" tvarkingai pasieniuose išrikiuoti maišai su drabužiais,



Siame "konteineri" dabar gyvenantys septyni narkomanai iš Klaipėdos sakė nemorintis sulaukti žurnalisto, ištroškusių sensacijų ir besistengiančių visuose laikraščiuose tą pačią temą išjudinti, antipildžiu

šv. aukojimas), o mėsi aktyvesnėms veikloms, tiesdami tiltą tarp bažnyčios ir visuomenės. Apie jų pagalbą kiekvienam atėjusiam greitai sužinojo net Kaliningrado gyventojai. Tad iš šio miesto pirmieji narkomanai ir pradėjo važiuoti į Kretingę. Brolių jie prašydavo: "Pasi-mėškite už mus, laikinai priglauškite". Tačiau narkomanai - ne pažydingiausi visuomenės nariai. Jų būvimu kaimynystėje nesidžiauge

kurį daugiau nėra kur dėti, nes neturinti kitų baldų.

"Iš niekur nesulaukėme pagalbos ir valdžios dėmesio. Suprata- me, kad vien esame bejęgiai ir jau beveik nuleidėme rankas. Neuz- tenka retkarčiais nuvykti į Pakutuvėnus pabūti. Reikia, kad ten nuolat gyvenime. Be to, narkomanams reikalinga ir kvalifikuotų specialistų pagalba, ir normalinės gyvenimo sąlygos" - sakė brolis



Brolis Astijus, Virginija Lukošienė, Dalia Jurgaitienė ir brolis Kostas

Astijus.

Pastaruoju metu vienuoliai di- dęsi dėmesį skyrė ne narkomanų reabilitacijai, o prevenciniam dar- bui. Norėtų pranciškonų gimnazijos dirbtuvė įrengti jaunimo kul- būrą, kurio pagrindinė veiklos kryp- tis būtų narkomanijos, kitų jaunus žmones žalojančių veiknių pre-

kurti. Bet šie pinigai bus išmesti veltui, jei tuo pat metu nekurisime narkomanų reabilitacijos cen- tro: po brangiai kainuojančio detoksika- cijos kurso reikalingas reabilita- cinius gydymas, kad iš detoksikaci- jos centro išėjus narkomanas vėl "nėsesut atadatos". Beje, jau sep- tynierius metus sprėndžiama proble- ma dėl narkomanų reabilitacijos cen- tro įkūrimo, kuriame Klaipėdos apskrities gyventojams, priklausomi- ms nu psichotropinių medžiagų, būtų suteikiama ne tik medicini- nė, bet ir socialinė pagalba. Ši centras Klaipėdos savivaldybė pla- navo įkurti Karklėje. Buvo paruoš- tos net pastato, dabar vurtisio grui- vesiais, projektas. Neseniai atsisak- ysi idėjos Karklėje steigti reabilita- cijos centrą, išgersta alternatyvių variantų ir išgersta Kretingos pranciškonų vienuolių pasiūlymas.

Idėja palaikyta - beliko ją įgyvendinti

Pakutuvėnuose Klaipėdos ap- skritis viršinėki Virginija Luko- šienė brolis Kostas sakė: "Norė- tuose Pakutuvėnuose įsteigti reab- ilitacijos centrą, kuriame savo ge- rove kurtų patys narkomanai. Ga- lima sodinti medžius, užimti dar- žininkai ir net gyvulininkystę, amais. Svarbu, kad žmonės bū- tų užimti, nesitrintų iš kampo į

kampa, nekiltų mintis bėgti ir vėl "sėsti ant adatos". Vieni, be specia- listų ir valdžios institucijų pagal- bos, to nepajėgime padaryti. Pa- tys važiuojame į seminarus narko- manijos prevencijos klausimais, domimės, kaip reabilitacinius pa- galbos teikimas organizuotas Len- kijoje, Italijoje ir kitose šalyse. To- kia informacija, patirits reikalinga, bet nepakankama. Norėtume, kad Pakutuvėnuose įkurtame reab- ilitacijos centre dirbtų psichologai, psi- choterapeutai, socialiniai darbuo- jantys, profesionalūs slaugytojai, konsultantai. Reikia narkomanams suteikti ir normalias gyvenimo są- lygas arba bent duoti galimybę jiems patiems tas sąlygas pasida- rinti".

Jungtinų Tautų vystymo pro- gramos regioninio projekto Rytų Europoje ir Baltijos valstybėse ko- ordinatoriaus Konstantinas Popas taip pat palaiko idėją kartu su Kre- tingos pranciškonų vienuolių vie- nuoliais įkurti narkomanų reab- ilitacijos centrą. Projekto jau pre- stitutas Jungtinės Tautos ir jau svarstomas Niujorke. Ši idėja pati- ko ir Klaipėdos apskrities viršinė- ki Virginijai Lukošienėi. Apsilau- sęsi Pakutuvėnuose, pamąsčius, ką vienuoliai siūlo, pakalbėjusi su čia gyvenančiais narkomanais, ji sakė, kad verta dėmesio idėja pa- laikys. Viršinėki sakė, kad iš Sventosios čia būtų galima perkelti per 10 poilsio namelių, kurių negalima privatizuoti. "Nesudėtinga surasti ir baldus, kitus buitines apyvokos reikmenis" - vienuoliams kalbėjo Virginija Lukošienė. Netrukus po viešėnagės Pakutuvėnuose Klaipė- dos apskrities viršinėki iniciavo susitikimą su Klaipėdos savivaldy- bės atstovais, kuriems pasiūlė bendradarbiaujant su vienuoliais kurti reabilitacijos centrą. Šiai min- čiai nebuvo pritaręjančių. Da- žbais svarbiausia, kad idėja neuz- gulėtų staličiuose, kad būtų sutekt- os jėgos ją įgyvendinti.

Autore: nuotr.



Išlikusi Pakutuvėnų bažnyčia